1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Voz
DISCIPLINA	Dicción e expresión oral I
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Interpretación
ITINERARIO	
CURSO	1º
CRÉDITOS ECTS	6
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Interpretación
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Beatriz Porrúa Refojo
DOCENTES	**Nome e apelidos**: Beatriz Porrúa Refojo **Horario titorías**: Luns de 15:00 a 19:00 **Despacho**: **Contacto**: beaporrua@edu.xunta.gal
DESCRICIÓN	Coñecemento anatómico e fisiolóxico do aparato fonador. Recoñecemento e conciencia vocal. Relación entre os diferentes sistemas a través dos que se produce o son e a relación dos diferentes sistemas e o corpo. Preparación vocal e adestramento. Dominio de todos os aspectos da técnica vocal (respiración, resoadores, articulación, emisión, etc)
COÑECEMENTOS PREVIOS	
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☑ Castelán ☐ Inglés ☐ Portugués ☐

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza
T6	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersoal.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia

	disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión
X7	Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
EI1	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento de procesos de interpretación, actuación e representación, no ámbito escénico e audiovisual.
EI2	Participar na creación da partitura escénica e/ou personaxe, escénico ou audiovisual, e interpretalo adecuadamente, a través do dominio das diferentes técnicas interpretativas.
EI3	Integrar e interactuar coas restantes linguaxes e códigos que conforman o espectáculo escénico ou audiovisual.
EI5	Concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	**COMPETENCIAS VINCULADAS**
1. Coñecer o funcionamento do aparato respiratorio e fonador para poder aplicalo conscientemente na técnica vocal	T3, T13, EI1
2. Coñecer e solucionar os malos hábitos posturais, respiratorios e da fonación para mellorar as capacidades técnicas e expresivas.	T3, T6, T13, X1, X6, EI1
3. Integrar o bo uso da respiración para poder aplicalo tanto na técnica vocal como noutros ámbitos da interpretación	T3, T6, T13, X6, EI1
4. Entender e integrar o bo uso do apoio diafragmático para a súa aplicación na técnica vocal	T3, T13, X6, EI1
5. Dominar o uso dos resoadores e entender as súas características para poder aplicarlos axeitadamente en función tanto das necesidades espaciais como interpretativas	T3, T6, T8, T13, T17, X1, X5, X6, X7, EI1, EI2, EI3, EI5

4. CONTIDOS		
TEMAS	**SUBTEMAS**	**SESIÓNS**
1. A RESPIRACIÓN	1.1 Conceptos de anatomía e fisioloxía da respiración. 1.2 Tipos de respiración: 1.2.1 Localización. 1.2.2 Adestramento. 1.3 Corrección de malos hábitos respiratorios	24
2. O CORPO	2.1 Noción do esquema corporal. 2.2 Corrección de malos hábitos posturais	12
3. O APOIO DIAFRAGMÁTICO	3.1 Anatomía e funcionamento do diafragma. 3.2 Adestramento.	24
4. A ARTICULACIÓN	4.1 Órganos que interveñen na fala: 4.1.1 Localización. 4.1.2 Adestramento. 4.2 Vogais: graos de apertura. 4.3 Consoantes: puntos de articulación	10

5. A RESONANCIA	5.1 Localización dos resoadores. 5.2 Funcionalidade. 5.3 Adestramento. 5.4 Características.	20
TOTAL SESIÓNS		**90**

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	**Presencial (horas)**	**Non presencial (horas)**	**Total**
Actividades introdutorias	4	2	6
Exposición maxistral	6	8	14
Exposición práctico-teórica	10	8	18
Práctica individual	25	22	47
Práctica colectiva	11	10	21
Actividades complementarias	5	4	9
Outros (traballos de aula)	6	6	12
Titorías individuais	4		4
Titorías de grupo	2		2
Actividades de avaliación. Probas	7	10	17
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	4	12	16
Actividades de avaliación. Revisión	6	8	14
TOTAL	90	90	180
PORCENTAXE	50%	50%	100%

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	**Descrición**
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado así como a presentar a materia
Exposición maxistral	Exposición por parte do/a profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Exposición teórico- práctica	Exposición por parte do/a docente dun tema sobre contidos da materia e a súa resolución práctica
Práctica individual	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo
Práctica colectiva	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do/a profesor/a. Pode estar vinculado ao seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Titorías individuais	Entrevistas que o alumno/a mantén co/ profesor/a da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe,

	seguimento e coordinación de traballos, realización de actividades específicas vinculadas a competencias non adquiridas, clarificación de todo tipo de cuestións vinculados cos núcleos temáticos da disciplina, seguimento de actividades e asesoramento para a realización de probas.
Actividades de avaliación. Probas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os/as alumnos/as deben dar resposta a actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.
Actividades de avaliación. Presentación/Mostras	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou do resultado dun traballo, exercicio, proxecto…Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Actividades de avaliación. Revisión.	Análise profesor/a-alumno/a dos recursos procedimentais empregados por este/a na resolución das probas e os seus resultados

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA	
Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. *Titoría presencial*: O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dubidas e inquedanzas que xurdan en cada caso. *Titoría electrónica*: O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
***O/A alumno/a deberá establecer unha comunicación previa coa docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame*.**		
8. 1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	**Competencias avaliadas**	**Ponderación**
Probas prácticas de aula	T3, T6, T8, T13, X5, EI1	25%
Presentación/mostras de aula	T3, T6, T8,T13,T17, X1, X5,X6, X7, EI1,EI2,EI3, EI5	25%
Observación e seguimento do proceso de aprendizaxe (Diario de aula)	T3, T6, T8,T13,T17, X1, X5,X6, X7, EI1,EI2,EI3, EI5	50%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	**Competencias avaliadas**	**Ponderación**
Probas prácticas. O/A alumno/a deberá: 1. Realizar un quecemento ao co-mezo do exame. Dito quecemento deberá presentalo por escrito detallando os exercicios a executar, os obxectivos de cada un deles e a temporalización.	T3, T6, T8, T13, T17, X5, X6, X7, EI1, EI2,EI3, EI5	70%

2. Presentar un traballo práctico sobre o material entregado pola docente. 3. Entregar unha memoria por escrito do proceso de creación do exercicio práctico. Deberá constar de: 3a. Introdución 3b. Obxectivos marcados. 3c. Metodoloxía. 3d. Conclusións. 3e. Bibliografía. A memoria presentarase segundo os parámetros descritos no apartado de Observacións. 4. O/A docente poderá pedir que o alumno realice exercicios prácticos relativos ao temario e xa feitos na aula se así o considera.		
Traballo escrito sobre algún dos temas incluídos no temario e escollido pola/o docente e **defensa oral do mesmo.**	T3, T8, T13, X1, X6,EI1	30%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	**Competencias avaliadas**	**Ponderación**
Probas teóricas. Conceptos funda-mentais da materia. Exame no que o alumno deberá contestar ás preguntas expostas e abranguerá todo o temario da presente guía.	T3, T6, T8, T13, X1, X6	25%
Probas prácticas. O alumno deberá: 1. Realizar un quecemento ao co-mezo do exame. Dito quecemento deberá presentalo por escrito detallando os exercicios a executar, os obxectivos de cada un deles e a temporalización. 2. Presentar un traballo práctico sobre o material entregado pola docente. 3. Entregar unha memoria por escrito do proceso de creación do exercicio práctico. Deberá constar de: 3a. Introdución 3b. Obxectivos marcados. 3c. Metodoloxía. 3d. Conclusións.	T3, T6, T8, T13, T17, X5, X6, X7, EI1, EI2,EI3, EI5	50%

3e. Bibliografía. A memoria presentarase segundo os parámetros descritos no apartado de Observacións. 4. O/A docente poderá pedir que o alumno realice exercicios prácticos relativos ao temario e xa feitos na aula se así o considera.		
Traballo escrito sobre algún dos temas incluídos no temario e escollido pola/o docente e defensa oral do mesmo.	T3, T8, T13, X1, X6,EI1	25%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

REFERENCIAS BÁSICAS

Berry, C. (2006) La voz y el actor. Barcelona. Ed. Alba.

Blasco, V. (2006) Manual de técnica vocal. Ciudad Real. Ñaque Editores.

Bustos Sánchez, I. (2003) La voz, la técnica y la expresión. Badalona. Ed. Paidotribo.

Caballero, C. (1985) Manual para educar la voz hablada y cantada.México. Edamex.

Domínguez Dapena, C. (2004) Técnicas de expresión oral. O uso expresivo da voz. Vigo. Editorial Galaxia.

McCallion, M. (2006) El gran libro de la voz. Barcelona. Ed. Urano

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Ósipovna Knébel, M. (1998) La palabra en la creación actoral. Madrid. Ed. Fundamentos.

Stanislavski, C. (1985) La construcción del personaje. Madrid. Ed. Alianza

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

Os traballos escritos deberán respectar o formato APA7

O alumnado que supere un **10% de faltas** no cómputo total de horas de docencia dunha disciplina perderá o dereito a avaliación continua.